

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's — Strategische richtsnoeren voor de duurzame ontwikkeling van de aquacultuur in de Europese Unie

(COM(2013) 229 final)

(2014/C 67/30)

Rapporteur: **José María ESPUNY MOYANO**

De Europese Commissie heeft op 29 april 2013 besloten het Europees Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 304 van het VWEU te raadplegen over de

Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's - Strategische richtsnoeren voor de duurzame ontwikkeling van de aquacultuur in de EU

COM(2013) 229 final.

De afdeling Landbouw, Plattelandsontwikkeling en Milieu, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 1 oktober 2013 goedgekeurd.

Het Europees Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn op 16 en 17 oktober 2013 gehouden 493e zitting (vergadering van 16 oktober) het volgende advies uitgebracht, dat met 122 stemmen vóór en 3 stemmen tegen, bij 3 onthoudingen, is goedgekeurd.

1. Conclusies

1.1 Het EESC is van mening dat de EU-aquacultuur op efficiënte wijze de groeiende Europese afhankelijkheid van de import van aquacultuurproducten kan en moet helpen terugdringen.

1.2 Het dringt er bij de Europese Commissie en de lidstaten op aan om ingrijpende maatregelen te nemen om het concurrentievermogen van de Europese aquacultuursector weer op te krikken.

1.3 De huidige termijnen voor de toekenning van vergunningen aan aquacultuurondernemingen kunnen in veel lidstaten tot 2 of 3 jaar oplopen en dat is voor het Comité onaanvaardbaar. Om de Europese aquacultuur duurzamer te maken, acht het EESC het van groot belang dat de vergunningsprocedures worden gestroomlijnd en de kosten ervan verlaagd.

1.4 Er wordt geschat dat elke procentpunt stijging in de consumptie van in de EU geproduceerde aquacultuurproducten zo'n 3000 à 4000 nieuwe, volledige banen met zich mee zou brengen. Het Comité hecht hier veel belang aan, omdat het hier gekwalificeerde banen betreft, en dat ook nog eens in regio's waar de kansen op alternatief werk dun gezaaid zijn.

1.5 De ontoereikende tenuitvoerlegging van de etiketteringsnormen voor met name de niet verpakte aquacultuurproducten, waarbij de consumenteninformatie bij de verkooppunten zelf wordt gegeven, verontrust het EESC niet alleen vanwege de fraudegevoeligheid, maar ook vanwege de oneerlijke concurrentie

tegenover Europese producten. Het spoort de Commissie en de lidstaten derhalve aan om in de strategische plannen doeltreffende maatregelen op te nemen die een einde kunnen maken aan deze aanslepende kwestie.

1.6 Het is een goede zaak dat er voorlichtingscampagnes komen die Europese consumenten bewust maken van de hoge productie- en kwaliteitsnormen van de aquacultuurpraktijken binnen de Unie. Deze campagnes zouden kunnen worden gefinancierd uit het nieuwe Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV).

1.7 Het Comité dringt er opnieuw en met klem op aan om de controles bij de import van aquacultuurproducten in de Europese Unie te versterken, teneinde toe te zien op een volledige traceerbaarheid en op naleving van de normen.

1.8 De financiering van de O+O+I in de aquacultuur zou absoluut moeten worden verhoogd, en zowel de lidstaten als de Commissie dienen hun investeringsprogramma's en -plannen voor onderzoek en innovatie in de aquacultuur meer te richten op de verwezenlijking van de doelstellingen die zijn geformuleerd in de beleidsnota uit 2012 van het Europees technologische innovatieplatform voor de aquacultuur.

1.9 De economische diversifiëring van de aquacultuur (bijvoorbeeld de ontwikkeling van het toerisme) dient te worden bevorderd als een mogelijkheid voor zowel de continentale als mariene aquacultuurproducenten, en met name voor de kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's).

1.10 Het Comité vindt dat het belang van het Europese karakter van het Raadgevend Comité voor de Aquacultuur (RCA) moet worden onderkend in vergelijking met het regionale karakter van de overige raadgevende comités. In die zin zouden de hieraan deelnemende actoren (die een directe relatie moeten hebben met de aquacultuur), op Europees of in ieder geval op supranationaal niveau moeten opereren. Dit zou zowel in de structuur als in de financiering ervan tot uiting moeten komen.

1.11 Gezien het multidisciplinaire karakter van de aquacultuur dient de Europese Commissie erop toe te zien dat er korte lijnen zijn tussen de RCA en de verschillende DG's.

1.12 De eerste taken die de RCA in de strategische richtsnoeren worden toevertrouwd, dienen al gedurende de eerste maanden van 2014 te worden uitgevoerd; het Comité roept de Commissie en de lidstaten er derhalve toe op om vertragen in de oprichting en de start ervan te voorkomen.

2. Achtergrond

2.1 In de lopende hervorming van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid wordt extra gewicht gegeven aan de aquacultuur, die tot één van de prioriteiten wordt gemaakt.

2.2 In haar voorstel voor een Gemeenschappelijk Visserijbeleid pleit de Commissie wat de aquacultuur betreft voor een open coördinatiemethode met de lidstaten. Dit systeem houdt een vrijwillig samenwerkingsproces in dat gebaseerd is op strategische richtsnoeren en meerjarige nationale strategische plannen, en waarbij het subsidiariteitsbeginsel wordt gerespecteerd.

3. Samenvatting van het Commissievoorstel

3.1 De strategische richtsnoeren voor duurzame ontwikkeling van de aquacultuur in de EU werden door de Europese Commissie op 29 april 2013 gepubliceerd (COM(2013) 229 final). Ze zijn niet dwingend, maar ze vormen de basis voor de meerjarige nationale strategische plannen. Het streven is om de lidstaten te helpen om hun eigen nationale doelstellingen te formuleren en daarbij rekening te houden met de beginsituatie van elke lidstaat, de randvoorwaarden op nationaal niveau en de institutionele bepalingen.

3.2 Met deze strategische richtsnoeren worden vier prioritaire terreinen bestreken:

- de administratieve procedures,
- de gecoördineerde ruimtelijke ordening,
- het concurrentievermogen, en
- gelijke concurrentievoorwaarden.

3.3 In de meerjarige nationale strategische plannen - die elk van de lidstaten met belangen in de aquacultuursector moet

formuleren - moeten gemeenschappelijke doelstellingen en indicatoren worden opgesteld teneinde de geboekte vooruitgang in kaart te kunnen brengen. Deze strategische plannen dienen door de lidstaten voor eind 2013 aan de Commissie te worden voorgelegd.

3.4 Ze dienen ertoe om het concurrentievermogen van de aquacultuur te bevorderen, de ontwikkeling en innovatie ervan te ondersteunen, de economische activiteit evenals de diversificering aan te moedigen, de levenskwaliteit in de kust- en plattelandstreken te verbeteren, en om gelijke voorwaarden te creëren voor de aquacultuurproducenten wat de toegang tot de wateren en de territoria betreft.

3.5 In het voorstel voor de hervorming van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid is ook de oprichting van een Raadgevend Comité voor de Aquacultuur opgenomen, die als missie heeft om aanbevelingen en suggesties inzake het aquacultuurbeheer voor te leggen aan de Europese instellingen en hun over de problemen in de sector te informeren.

4. Algemene opmerkingen

4.1 Op de EU-markt wordt jaarlijks zo'n 13,2 miljoen ton aquacultuurproducten geconsumeerd, waarvan 65 % import is, 25 % afkomstig is uit de visserij van de EU en slechts 10 % uit de Europese aquacultuur. Het Comité deelt het standpunt dat dit een onhoudbare zaak is, in economisch opzicht, vanwege het handelsdeficit dat dit veronderstelt, maar ook in maatschappelijk opzicht vanwege het onderbenutten van kansen voor de werkgelegenheid.

4.2 Het waardeert de toelichting van de Commissie dat elke procentpunt stijging in de consumptie van door de Europese aquacultuur geproduceerde aquacultuurproducten zo'n 3000 à 4000 nieuwe, volledige banen met zich mee zou brengen.

4.3 Het deelt derhalve de mening van de Raad, het Europees Parlement en de Europese Commissie dat de aquacultuur één van de pijlers van de strategie van de Europese Unie voor blauwe groei moet zijn en dat de ontwikkeling ervan de Europa 2020-strategie kracht kan bijzetten. De aquacultuur biedt mogelijkheden voor het ontwikkelen en creëren van werkgelegenheid in de kust- en rivierstreken van de Europese Unie, waar weinig economische alternatieven bestaan.

4.4 Er is onder de Europese consumenten een groeiende vraag naar aquacultuurproducten. De Europese aquacultuur biedt producten van prima kwaliteit, die bovendien voldoen aan zeer strikte normen inzake duurzaamheid, dierenwelzijn en bescherming van de volksgezondheid. De aanvoer van veilige, gezonde en duurzame voedingsmiddelen in de Europese Unie is volgens het Comité een van de belangrijkste uitdagingen voor de komende decennia.

4.5 De Europese aquacultuur stagneert sinds het jaar 2000, de evidente voordelen ten spijt. En dat terwijl deze activiteit elders in de wereld dankzij een toenemende export naar de Europese Unie voor aanzienlijk groei zorgt.

4.6 Het Comité erkent dat de Europese regelgeving inzake volksgezondheid, consumenten- en milieubescherming tot de fundamentele waarden van de Europese Unie behoren. Deze wetgeving heeft echter een grote weerslag op de productiekosten van de Europese aquacultuurproducenten, en die extra kosten kunnen maar zelden worden doorberekend in de prijs, terwijl de producten toch moeten concurreren op een markt met importproducten die niet aan die normen voldoen.

4.7 Voor het Comité gaat het Commissievoorstel ter verwezenlijking van gelijke concurrentievoorwaarden voor de economische actoren uit de EU ten opzichte van derde landen absoluut niet ver genoeg. Het is duidelijk niet afdoende om de aandacht alleen te richten op het veiligheids- en duurzaamheidsniveau van de aquacultuurproducten van de EU en daar bekendheid aan te geven. De overheden dienen aan de geïmporteerde producten dezelfde eisen inzake volksgezondheid te stellen als aan de Europese producten, met een integrale traceerbaarheid "van boer tot bord".

4.8 Het onevenwicht op de EU-markt tussen de productievoorwaarden voor in Europa geteelde aquacultuurproducten en producten uit derde landen die vervolgens naar de EU worden uitgevoerd is volgens het Comité een veel ingewikkeldere kwestie, die niet kan worden opgelost door consumenten gewoon voor te lichten en hen vervolgens de keuze te laten. Er dient rekening te worden gehouden met andere zaken, zoals het terugdringen van overtollige administratiekosten, de toegang tot de kustwateren of de tekortkomingen in de traceerbaarheidssystemen.

4.9 In de praktijk is de verplichte voorlichting van de consument bij de uiteindelijke verkooppunten regelmatig onvolledig of zelfs misleidend, waardoor bv. verse Europese producten worden vervangen door geïmporteerde ontdooide producten, zonder dat de consument zich daarvan bewust is. Hierdoor zijn consumenten minder goed in staat om verantwoorde keuzes te maken, en deze situatie betekent tegelijkertijd een deloyale concurrentie jegens de EU-producenten.

5. Specifieke opmerkingen

5.1 Het Comité is het met de Commissie eens dat een nauwe samenwerking tussen de aquacultuur en de verwerkende industrie van aquacultuurproducten de werkgelegenheid nieuw leven kan inblazen en het concurrentievermogen van beide economische sectoren kan verbeteren.

5.2 Ook onderschrijft het de noodzaak om betere voorlichting te geven over de administratieve procedures inzake de termijnen en kosten voor de afgifte van vergunningen aan nieuwe aquacultuurbedrijven in de lidstaten.

5.3 Verder kan de tenuitvoerlegging van de plannen voor ruimtelijke ordening helpen om de onzekerheid in de aquacultuursector terug te dringen, investeringen te vergemakkelijken en de ontwikkeling van aquacultuurbedrijven en van de werkgelegenheid te bespoedigen.

5.4 De continentale aquacultuur krijgt te weinig aandacht in de mededeling van de Commissie, met name als het gaat om de plannen voor ruimtelijke ordening.

5.4.1 Het Comité stelt de Commissie voor om tijdens het in de zomer van 2014 te organiseren seminar inzake succesvolle praktijken ook het thema van de gecoördineerde ruimtelijke ordening van de rivierwateren (naast de zeewateren) op te nemen, teneinde de lidstaten bij deze taak te helpen.

5.5 Het Comité beseft hoe belangrijk het is om de productieactiviteit van de aquacultuur nauwgezet te ontwerpen en te controleren, teneinde zo goed mogelijk te voorkomen dat er milieuschade ontstaat. Ook begrijpt het dat een sectoraal beheer van de aquacultuur vraagt om een ecosysteemgerichte aanpak.

5.6 Verder beseft het Comité hoe belangrijk het is dat de ontwikkeling van de aquacultuur gestoeld is op nauwe samenwerking met onderzoeks- en wetenschappelijke kringen.

5.7 Het is het ook met de Commissie eens dat de sector van de extensieve aquacultuur in bekkens erkend kan worden als een voorbeeld van een economische activiteit die milieudiensten verleent, wanneer deze samenvalt met de inspanningen om bepaalde habitats of soorten te beschermen.

5.8 Het initiatief van de Commissie om richtsnoeren aan te reiken om de nationale en regionale overheden te helpen om de Europese normen (bijv. op milieugebied) beter en op uniforme wijze ten uitvoer te leggen, wordt door het Comité verwelkomd.

5.9 Het stemt in met de rol van het Raadgevend Comité voor de aquacultuur en is van mening dat dit comité ertoe kan bijdragen dat de doelstellingen van de nationale strategische plannen worden verwezenlijkt en de plannen op de juiste wijze ten uitvoer worden gelegd. Het wil echter wel wijzen op datgene wat dit comité onderscheidt van de andere raadgevende comités: ten eerste dat zijn werkzaamheden een particuliere hulpbron betreffen die toebehoort aan de aquacultuursector zelf, in tegenstelling tot het comité voor de visserij waar het gaat om openbare natuurlijke hulpbronnen, en ten tweede dat zijn reikwijdte niet regionaal is, maar heel de Europese Unie betreft.

Brussel, 16 oktober 2013.

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
Henri MALOSSE